

**Raport za lata 2013-2014
z wykonania
„Programu ochrony środowiska
dla powiatu kieleckiego – aktualizacja
na lata 2012-2015 w perspektywie
do roku 2019”.**

Kielce, lipiec 2015 r.

Wprowadzenie

Uchwałą NR VII/79/11 Rady Powiatu w Kielcach z dnia 24 października 2011 roku przyjęto do realizacji „Program ochrony środowiska dla powiatu kieleckiego – aktualizacja na lata 2012-2015 w perspektywie do roku 2019”.

Zgodnie z art. 18 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2013 r., poz. 1232 z późn. zm.), zarząd powiatu przedkłada radzie powiatu raport z wykonania powiatowego programu ochrony środowiska, obejmujący okres dwóch lat. Niniejszy raport obejmuje okres od 1 stycznia 2013 roku do dnia 31 grudnia 2014 roku, jak również bieżące informacje z roku 2015. Poprzedni raport z wykonania Programu ochrony środowiska dla powiatu kieleckiego za lata 2011 – 2012, został przyjęty uchwałą Nr XXIV/88/13 Rady Powiatu w Kielcach z dnia 30 grudnia 2013 roku.

W celu realizacji polityki ekologicznej państwa, w roku 2016 opracowany zostanie Program ochrony środowiska dla powiatu kieleckiego. Zmieniony przepis art. 14 ust. 2 ustawy Prawo ochrony środowiska nie określa obecnie na jaki okres Program powinien zostać przyjęty (dotychczasowe POŚ opracowywane były na cztery lata z perspektywą na kolejne cztery). Z projektu dokumentu opracowanego w sierpniu 2015 roku przez Ministerstwo Środowiska pn. *Wytyczne do opracowania wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska* wynika, że POŚ powinny być opracowane co najmniej do 2020 roku z perspektywą na kolejne cztery lata. Jako podstawową zasadę wskazano także kaskadowe ich sporządzanie. W pierwszej kolejności powinny zostać opracowane Programy wojewódzkie - w bieżącym roku Marszałek Województwa Świętokrzyskiego przystąpił do opracowania „Programu ochrony środowiska dla województwa świętokrzyskiego”, następnie powiatowe, a jako ostatnie gminne. Taka kolejność podyktowana jest koniecznością zapewnienia zbieżności działań podejmowanych na wszystkich szczeblach samorządu.

Ustawa Prawo ochrony środowiska, nie określa formy i struktury raportu z realizacji powiatowego programu ochrony środowiska. Założono więc, że jego przedmiotem będzie ogólna ocena zagadnień związanych z ochroną środowiska oraz przedstawienie etapu realizacji poszczególnych zadań określonych w harmonogramie rzeczowo-finansowym (Tabela 33) w „Programie ochrony środowiska dla powiatu kieleckiego – aktualizacja na lata 2012-2015 w perspektywie do roku 2019”, zwanego dalej Programem, do wykonania których zobligowany został Zarząd Powiatu.

W raporcie wykorzystano dane zawarte m.in. w:

- „Programie ochrony środowiska dla powiatu kieleckiego – aktualizacja na lata 2012-2015 w perspektywie do roku 2019”,
- Raporcie z wykonania Programu ochrony środowiska dla powiatu kieleckiego za lata 2011 – 2012,
- informacji o stanie środowiska na terenie powiatu kieleckiego w roku 2013, opracowanej przez Inspekcję Ochrony Środowiska Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Kielcach w listopadzie 2014 roku,
- na stronach internetowych Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego, Ministerstwa Gospodarki, Ministerstwa Środowiska oraz Generalnej i Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska,
- pismach przekazanych przez Gminy z terenu powiatu kieleckiego.

Zasoby przyrody

Formami ochronnymi przyrody na terenie powiatu kieleckiego są: park narodowy (1), parki krajobrazowe (7), obszary chronionego krajobrazu (12), rezerwaty przyrody (29), obszary Natura 2000 (19), zespoły przyrodniczo-krajobrazowe (5), użytki ekologiczne (16), stanowiska dokumentacyjne (3) oraz 109 pomników przyrody, które tworzą tzw. system obszarów i obiektów prawnie chronionych. Jest to układ przestrzenny wzajemnie uzupełniających się form ochrony przyrody, mający na celu zapewnienie warunków utrzymywania samoregulacji procesów przyrodniczych, naturalnych warunków hydrologicznych oraz właściwego korzystania z rekreacji i turystyki.

Każdy obszar Natura 2000 posiada dziewięcioznakowy kod. Pierwsze dwa znaki określają przynależność krajową obszaru, następna litera oznacza rodzaj obszaru: B - obszar ptasi, H - obszar siedliskowy, C – całkowicie pokrywające się obszary ptasi i siedliskowy. Kolejne dwie cyfry określają kod województwa. Pozostałe cztery cyfry stanowią unikalny kod obszaru.

Na terenie powiatu kieleckiego nie występują Obszary Specjalnej Ochrony Ptaków Natura 2000, natomiast wydzielono 19 Specjalnych Obszarów Ochrony Siedlisk Natura 2000, którymi są:

- Dolina Krasnej (kod obszaru PLH 260001) – 2 384,10 ha.
- Łysogóry (kod obszaru PLH 260002) – 8 081,27 ha,
- Ostoja Przedborska (kod obszaru PLH 260004) – 11 605,21 ha,

- Lasy Suchedniowskie (kod obszaru PLH 260010) – 19 120,89 ha,
- Dolina Białej Nidy (kod obszaru PLH 260013) – 5 116,84 ha
- Dolina Bobrzy (kod obszaru PLH 260014) – 612,69 ha
- Dolina Czarnej Nidy (kod obszaru PLH 260016) – 1 191,51 ha
- Dolina Warkocza (kod obszaru PLF 260021) – 337,91 ha
- Ostoja Barcza (kod obszaru PLH 260025) – 1 523,48 ha
- Ostoja Jeleniowska (kod obszaru PLH 260028) – 3 589,24 ha
- Ostoja Sieradowicka (kod obszaru PLH 260031) – 7 847,37 ha
- Ostoja Sobkowsko-Korytnicka (kod obszaru PLH 260032) - 2 204,05 ha
- Ostoja Stawiany (kod obszaru PLH 260033) – 1 194,49 ha
- Ostoja Szaniecko-Solecka (kod obszaru PLH 260034) – 8 072,86 ha
- Ostoja Wierzejska (kod obszaru PLH 260035) – 224,64 ha
- Przełom Lubrzanki (kod obszaru PLH 260037) – 272,62 ha
- Wzgórz Kunowskie (kod obszaru PLH 260039) – 1 868,67 ha
- Lasy Cisowsko-Orłowińskie (kod obszaru PLH 260040) – 10 406,87 ha
- Wzgórz Chęcińsko-Kieleckie (kod obszaru PLH 260041) – 8 616,46 ha

Ochrona bioróżnorodności w tej sieci jest realizowana przez powiat przede wszystkim w oparciu o ustalenia wynikające z planów zagospodarowania przestrzennego, planów urządzenia lasów itp.

Znaczącą rolę w strukturze przyrodniczej powiatu odgrywają także lasy, jako główny komponent środowiska, tworzący węzły ekologiczne o wybitnych walorach przyrodniczych oraz leśne korytarze ekologiczne, umożliwiające rozprzestrzenianie się gatunków. Lesistość w powiecie kieleckim, wg stanu na dzień 31 grudnia 2014 roku, przedstawia się następująco:

- powierzchnia lasów ogółem	- 79 067 ha
- powierzchnia lasów będących własnością Skarbu Państwa	- 61 302 ha
- powierzchnia lasów będących własnością gminy	- 382 ha
- powierzchnia lasów prywatnych	- 17 383 ha
- planowane zalesienia	- b.d.
- powierzchnia lasów nadzorowanych przez starostwo	- 17 765 ha
- powierzchnia lasów objęta uproszczonymi planami urządzania lasu	- 14 931 ha
- powierzchnia lasów objęta inwentaryzacją stanu lasu	- 4 538 ha

Analizując dane zawarte w Raporcie z listopada 2013 roku dot. powierzchni lasów i gruntów leśnych, która wynosiła wówczas 79 112 ha można zauważyć, że na przestrzeni dwóch lat powierzchnia uległa zmniejszeniu o 45 ha.

Zgodnie z założeniami wojewódzkiego „Programu Zwiększania Lesistości”, w latach 2001-2020 zalesieniem planuje się objąć powierzchnię ponad 54 tys. ha gruntów rolnych (średnio 2700 ha/rok). Największe preferencje zalesieniowe z naszego powiatu uzyskały gminy: Chęciny, Daleszyce, Morawica, Piekoszów i Raków. Przy ocenie wzięto pod uwagę takie kryteria jak: udział gleb najsłabszych, rzeźba terenu, potrzeby ochrony wód podziemnych, zagrożenia erozją wodną, niska lesistość, deficyt wody, obszary chronione, zlewnie chronione, obszary rekreacyjne, zagrożenia warunków życia ludności.

W powiecie kieleckim w latach 2013-2015 przekazano środki finansowe (dotacje z ustawy o lasach) na zalesienia:

2013 rok – gm. Morawica (0,43 ha) + odnowienie powierzchni leśnej, która uległa spaleniowi w gm. Piekoszów (0,60 ha) – łączna kwota 1 509,84 zł.

2014 rok – gm. Morawica (0,60 ha), Strawczyn (0,25 ha) i Sitkówka-Nowiny (0,22 ha) - łączna kwota 1 488,78 zł.

2015 rok – gm. Morawica (0,20 ha) - kwota 236,52 zł.

W latach 2007 - 2014 Powiat zlecał sporządzenie uproszczonych planów urządzenia lasu i inwentaryzacji stanu lasu w lasach niestanowiących własności Skarbu Państwa, należących do osób fizycznych i wspólnot gruntowych, przeznaczając na to zadanie środki z budżetu powiatu. Plany urządzenia lasu obowiązują przez okres 10 lat i określają zasoby lasu oraz ustalają zasady w nim gospodarowania. W 2013 roku za kwotę 35 000,00 zł zlecono wykonanie dokumentacji urządzeniowej dla części gmin: Pierzchnica i Morawica a w roku 2014 za kwotę 41.040,00 zł dla części gmin: Bodzentyn, Łopuszno, Mniów, i Morawica.

W trosce o zachowanie jak największej populacji pszczół i innych owadów zapylających, Powiat rozpoczął w 2014 roku działania związane z zakupem oraz nasadzeniem drzew i krzewów miododajnych na terenie powiatu kieleckiego.

Zmieniający się krajobraz, coraz liczniejsze zabudowania powodują, że wiele roślin i związanych z nimi owadów (pszczół, trzmieli, motyli), traci swoje siedlisko i bezpowrotnie znika z naszego otoczenia. Pracującym owadom, w tym pszczołom, które kojarzymy bardzo często wyłącznie z pozyskiwaniem miodu, zawdzięczamy dużo więcej – produkcję żywności (co trzecia łyżka pokarmu, który spożywamy, zależy od aktywności owadów zapylających). W tej sytuacji, nasadzanie drzew i krzewów miododajnych, może stać się ważnym czynnikiem tworzenia alternatywnych środowisk dla wielu rzadkich gatunków.

W 2014 roku z pomocy finansowej na zakup drzew i krzewów miododajnych oraz ich nasadzenie na terenie powiatu kieleckiego, skorzystało czternaście gmin: Raków, Zagnańsk,

Piekoszów, Morawica, Strawczyn, Bodzentyn, Chmielnik, Sitkówka-Nowiny, Miedziana Góra, Masłów, Bieliny, Nowa Słupia, Łagów i Górnio. Ogółem za kwotę 26 496,93 zł Gminy zakupiły i nasadziły 4 995 sztuk drzew oraz krzewów miododajnych.

Na realizację ww. zadania, pomoc finansową w roku 2014 uzyskał także Świętokrzyski Związek Pszczelarzy w Kielcach, który za kwotę 3 499,00 zł, zakupił 15 800 sztuk drzew miododajnych (15 000 sztuk lipy + 800 sztuk klonu). Sadzonki zostały przekazane pszczelarzom z terenu m.in. Gminy Chęciny, Mniów, Łagów, Nowa Słupia, Łopuszno.

W bieżącym roku, 18 gmin (Gmina Zagnańsk nie złożyła wniosku) podpisało umowę z Powiatem Kieleckim o udzielenie pomocy finansowej na ww. zadanie na łączną kwotę 50 000,00 zł. Dopiero w listopadzie/grudniu br. wiadomo będzie, jaka kwota została przez Gminy wykorzystana i ile drzew oraz krzewów nasadzono na terenie powiatu.

Należy podkreślić, że lista drzew i krzewów miododajnych, została uzgodniona z Mazowiecko-Świętokrzyskim Towarzystwem Ornitologicznym z siedzibą przy Kozienickim Parku Krajobrazowym, w celu uniknięcia wprowadzenia gatunków obcego pochodzenia, silnie inwazyjnych. W maju br., zwrócono się ponownie do ww. jednostki z prośbą o pomoc i ewentualną korektę – rozszerzenie, listy drzew i krzewów miododajnych przewidzianych do nasadzenia na terenie powiatu kieleckiego.

Zasoby kopalin i rekultywacja terenów

Zgodnie z „Bilansem zasobów złóż kopalni w Polsce wg stanu na 31.12.2014 r.” (PIG PIB, Warszawa 2015 r.), w powiecie kieleckim zostało łącznie udokumentowanych 169 złóż kopalin, w tym udzielonych było 55 koncesji na wydobywanie kopalin ze złóż, z czego dla 6 złóż organem koncesyjnym jest Starosta Kielecki. Złóża eksploatowane były z przeznaczeniem kopalin na kamienie drogowe i budowlane (30 koncesji), kruszywo naturalne (13 koncesji), dla przemysłu wapienniczego (6 koncesji), dla przemysłu ceramiki budowlanej (4 koncesje) i dla przemysłu cementowego (1 koncesja) oraz złoża gipsów i anhydrytów częściowo zlokalizowane na terenie powiatu (1 koncesja). Dominujące znaczenie w przemyśle wydobywczym mają wapień, dolomity, margle, piaskowce, których udokumentowane zasoby wynoszą 3 505 622 Mg, co stanowi prawie 92,4 % wszystkich zasobów udokumentowanych w powiecie kieleckim. W ostatnich latach utrzymuje się tendencja do dokumentowania złóż kopalin na potrzeby budownictwa i drogownictwa tj. kamieni drogowych i budowlanych oraz kruszyw naturalnych, a tym samym wzrosło

wydobywanie tego rodzaju kopalin. Również udokumentowane początkowo złoża wapieni dla przemysłu wapienniczego wykorzystuje się coraz częściej do produkcji kruszywa łamanego.

Najważniejszym w ochronie zasobów kopalin jest wymóg uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach realizacji przedsięwzięcia po przeprowadzeniu postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko, a także system koncesji na wydobywanie kopalin ze złóż w oparciu o przepisy Prawa geologicznego i górniczego. Nie bez znaczenia jest zapis obecnie obowiązującej ustawy Prawo geologiczne i górnicze, która to zobowiązuje do ujawniania m.in. udokumentowanych złóż, w celu ich ochrony, w studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin, miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego oraz planach zagospodarowania przestrzennego województwa, wskazując termin 2-letni na te działania od dnia zatwierdzenia dokumentacji geologicznej. Po upływie tego terminu wojewoda wprowadza obszar udokumentowanego złoża kopaliny do ww. studium i wydaje w tej sprawie zarządzenie zastępcze. Zmiana studium sporządzona w tym trybie, wywołuje skutki prawne takie jak studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, a koszty sporządzenia zmiany studium ponosi w całości gmina, której obszaru dotyczy zarządzenie zastępcze.

Głównymi zagrożeniami i problemami w ochronie zasobów kopalin są:

- ingerencja w środowisko naturalne powodująca jego zanieczyszczenie lub zubożenie jego walorów,
- przekształcenie krajobrazu, które powoduje obniżenie wartości estetycznych,
- kosztowny i złożony proces rekultywacji terenów zdegradowanych w wyniku działalności górniczej po zakończeniu eksploatacji.

Zagrożenie stanowi również nielegalne wydobywanie kopalin. Od stycznia 2015 r. za zwalczanie wydobywania kopalin bez koncesji odpowiedzialny jest Dyrektor Okręgowego Urzędu Górniczego, który przejął obowiązki w tym zakresie od starostów.

Intensywna eksploatacja złóż (np. na terenie gmin: Chęciny, Morawica, Pierzchnica, Sitkówka-Nowiny, Piekoszów) pozostawia po sobie duże wyrobiska i hałdy odpadów, a tereny z nimi związane teoretycznie już nigdy nie mogą być odzyskane do produkcji rolnej. Jedyną formą zwrócenia przyrodzie tak zniszczonych terenów jest ich wykorzystanie np. do produkcji leśnej czy tworzenie w wyrobiskach zbiorników wodnych jako miejsc rekreacji. Są to najczęściej stosowane formy rekultywacji. Kierunek rekultywacji określany jest w każdym przypadku eksploatacji bez względu na wielkość wydobycia surowca i znajduje swoje odzwierciedlenie w dokumentacjach zezwalających na wydobywanie. Czasami określenie docelowego kierunku rekultywacji jest niemożliwe, gdyż w trakcie prowadzonej działalności

wydobywczej, dochodzi do zmiany np. zasięgu głębokościowego wydobywania kopalin, w tym również spod wody, co prawie zawsze skutkuje wodnym kierunkiem rekultywacji.

Ważnym elementem jest kontrola organów samorządowych, aby nie dochodziło do nietrafnych kierunków rekultywacji, lecz określenie najbardziej korzystnego dla środowiska zagospodarowania wyrobisk, przy jednoczesnej weryfikacji ustaleń wynikających z funkcji rekultywowanego terenu, określonego w planie zagospodarowania przestrzennego.

W latach 2013-2015 wydano następujące decyzje w tym zakresie:

1. Decyzje ustalające kierunek rekultywacji dla terenów poeksploatacyjnych

a) Kopalnia „Trzuskawica” w Sitkówce - obszar zwałowisk zewnętrznych i część zasypanego wyrobiska kopalni.

- na powierzchni 92,95 ha ustalono leśny kierunek rekultywacji dla terenów obejmujących obszar obecnych zwałowisk oraz części zasypanego wyrobiska,
- na powierzchni 291,30 ha ustalono wodny kierunek rekultywacji,
- na powierzchni 18,50 ha (różnica pomiędzy całkowitą powierzchnią złoża a sumą powierzchni rekultywowanych w kierunku wodnym i leśnym) stanowiącej pasy ochronne od skarp wyrobisk, pionowe skarpy powyżej lustra wody oraz drogi, pozostawiono w stanie z okresu prowadzenia eksploatacji bez zagospodarowania,

b) GEORYT – Witkowski Krzysztof z siedzibą w Niecieczy ustalono zadrzewieniowo-zakrzewieniowy kierunek rekultywacji dla terenów pogórnich złoża wapieni dewońskich „Łągów II”, na nieruchomościach położonych w obrębie Łągów gm. Łągów,

c) Nordkalk Sp. z o.o. z siedzibą w Krakowie dla złóż „Ostrówka i Ołowianka” oraz „Ołowianka -1” na nieruchomościach położonych w obrębach ewidencyjnych Gałęzice i Zajączków gm. Piekoszów oraz na nieruchomościach położonych w obrębach ewidencyjnych Podpolichno i Miedzianka gm. Chęciny (o łącznej powierzchni 129 ha), ustalono:

kierunek leśny:

- złożo „Ostrówka i Ołowianka” – rejon „Ostrówka” – południowe zwałowisko zewnętrzne – wierzchowina, południowo-zachodni fragment skarpy, północne zwałowisko zewnętrzne – wierzchowina, zwałowisko wewnętrzne – wierzchowina;

kierunek zadrzewieniowy z pojedynczymi drzewami oraz obsiewem traw:

- złożo „Ostrówka i Ołowianka” – rejon „Ostrówka” – wyrobisko poeksploatacyjne skarpy nadkładowe, południowe zwałowisko zewnętrzne – półki międzypoziomowe, zlikwidowane drogi transportowe, skarpy zwałowe (za wyjątkiem południowo-

zachodniego fragmentu skarpy), zlikwidowane rowy i wały ziemne, północne zwałowisko zewnętrzne – skarpy zwałowe,

- złoża „Ostrówka i Ołowianka” oraz „Ołowianka - 1” – rejon „Ołowianka” – wyrobisko poeksploatacyjne – skarpy nakładowe,
- zwałowisko nadkładu i drobnych frakcji położone na wschód od złoża „Ołowianka – 1”;

kierunek wodny:

- złoża „Ostrówka i Ołowianka” – rejon „Ostrówka” – wyrobisko poeksploatacyjne – zbiornik wodny zlokalizowany w części centralnej i wschodniej,
- złoża „Ostrówka i Ołowianka” oraz „Ołowianka - 1” – rejon „Ołowianka” – wyrobisko poeksploatacyjne – zbiornik wodny zlokalizowany w części centralnej;

kierunek przyrodniczy:

- złoża „Ostrówka i Ołowianka” – rejon „Ostrówka” – część nadwodna skarp złożowych pozostawiona jako stanowisko dokumentacyjne przyrody nieożywionej,
- złoża „Ostrówka i Ołowianka” oraz „Ołowianka - 1” – rejon „Ołowianka” – część nadwodna skarp złożowych pozostawiona jako stanowisko dokumentacyjne przyrody nieożywionej.

2. Decyzje ustalające rekultywację za zakończoną.

TIHE Sp. z o.o. z siedzibą w Wólce Kłuckiej gm. Mniów uznano za zakończoną rekultywację gruntów po eksploatacji kopaliny ze złoża „Wólka Kłucka–Wrzoski”, położonego w obrębie Wólka Kłucka gm. Mniów (na powierzchni 1,90 ha),

3. Decyzje dotyczące poprawy wartości użytkowej gruntów

1. Pan Józef Zapala zam. Chełmce ul Kościelna 28 gm. Strawczyn - zgoda na poprawienie wartości użytkowej gruntów rolnych, o powierzchni 0,32 ha, zlokalizowanych na nieruchomości oznaczonej numerem ewidencyjnym 1701/3 położonej w obrębie Chełmce gm. Strawczyn, poprzez ich rekultywację (ustalono rolny kierunek rekultywacji).
2. Państwo Justyna i Mariusz Jas zam. Niedźwiedź 31 gm. Strawczyn zgoda na poprawienie wartości użytkowej gruntów rolnych, o powierzchni 0,22 ha, zlokalizowanych na nieruchomości oznaczonej numerem ewidencyjnym 443/4 położonej w obrębie Niedźwiedź gm. Strawczyn, poprzez ich rekultywację (ustalono rolny kierunek rekultywacji).

3. Państwo Aneta i Dawid Baran zam. Brzechów 3 gm. Daleszyce - zgoda na poprawienie wartości użytkowej gruntów rolnych, o powierzchni 0,22 ha, zlokalizowanych na nieruchomości oznaczonej numerem ewidencyjnym 515/2 położonej w obrębie Smyków gm. Daleszyce, poprzez ich rekultywację (ustalono rolny kierunek rekultywacji).
4. Pan Ireneusz Klimek zam. Smyków 36 gm. Daleszyce - zgoda na poprawienie wartości użytkowej gruntów rolnych, o powierzchni 0,26 ha, zlokalizowanych na nieruchomości oznaczonej numerem ewidencyjnym 521 położonej w obrębie Smyków gm. Daleszyce, poprzez ich rekultywację (ustalono rolny kierunek rekultywacji).

Gospodarka wodno-ściekowa, zasoby wodne.

Na przestrzeni ostatnich lat widoczne jest systematyczne zwiększanie stopnia zwodociągowania i skanalizowania gmin, w związku z realizacją nowych odcinków sieci wodociągowej i kanalizacyjnej oraz rozbudową czy modernizacją istniejących oczyszczalni ścieków. Aktualnie na terenie powiatu funkcjonują 33 oczyszczalnie gminne oraz oczyszczalnia w gminie Sitkówka-Nowiny, obsługująca mieszkańców Kielc i gminy Sitkówka-Nowiny oraz część gminy Chęciny i Masłów. Wykaz istniejących oraz projektowanych oczyszczalni przedstawia tabela poniżej. Dane dot. planowanych oczyszczalni czy zakończenia rozbudowy uzyskano z Gmin.

Wykaz istniejących i projektowanych gminnych oczyszczalni ścieków, wg danych przekazanych przez Gminy.

Lp.	Nazwa gminy	Lokalizacja oczyszczalni
1	Bieliny	Bieliny
2	Bodzentyn	- Bodzentyn przewidziana do rozbudowy w 2016 roku - Święta Katarzyna przewidziana do rozbudowy w latach 2016 – 2018 - Wola Szczygiełkowa
3	Chęciny	Radkowice zakończona rozbudowa w 2014 roku
4	Chmielnik	- Chmielnik zakończona rozbudowa w 2015 roku - Piotrkowice
5	Daleszyce	- Daleszyce - Szczecno - Marzysz
6	Górno	- Górno (lokalna przy Urzędzie Gminy)

		- Cedzyna - Skorzeszyce
7	Łagów	- Łagów - Zbelutka Nowa - projektowana
8	Łopuszno	- Łopuszno lokalna przy Urzędzie Gminy - Łopuszno lokalna przy szkole Obie oczyszczalnie odprowadzają ścieki bez pozwolenia, przewidziane są do likwidacji. Nowa oczyszczalnia w Łopusznie projektowana jest w latach 2016 – 2017.
9	Masłów	- Masłów lokalna przewidziana do likwidacji w 2015 roku - Brzezinki lokalna przy szkole
10	Miedziana Góra	- Kostomłoty II Laskowa zakończona rozbudowa w 2014 roku - Ćmińsk lokalna dla osiedla domów jednorodzinnych, przewidziana do likwidacji - Ćmińsk lokalna przy szkole
11	Mniów	Mniów
12	Morawica	Brzeziny zakończona rozbudowa w 2015 roku
13	Nowa Słupia	- Nowa Słupia przewidziana do likwidacji do 2020 roku - Rudki przewidziana do rozbudowy w latach 2016 - 2018
14	Piekoszów	Piekoszów
15	Pierzchnica	- Pierzchnica przewidziana do rozbudowy w latach 2015-2017 - Drugnia - Skrzelczyce
16	Raków	- Raków przewidziana do rozbudowy - Chańcza
17	Sitkówka-Nowiny	Sitkówka oczyszczalnia miejska obsługująca miasto Kielce, gm. Sitówka-Nowiny, część gm. Chęciny i Masłów
18	Strawczyn	- Strawczyn - Korczyn projektowana
19	Zagnańsk	- Bartków zakończona rozbudowa w 2015 roku - Barcza rozbudowana – zainstalowano II ciąg technologiczny w 2015 roku

Najbardziej niekorzystna sytuacja występuje na terenie gminy Łopuszno, gdzie dwie istniejące oczyszczalnie są w złym stanie technicznym i odprowadzają ścieki nie spełniające wymogów prawnych – bez pozwolenia wodnoprawnego. Z informacji uzyskanej od Gminy Łopuszno wynika, że nowa oczyszczalnia w miejscowości Łopuszno, projektowana jest w latach 2016-2017.

Wzrasta natomiast systematycznie, co obrazuje tabela, procent zwodociągowania i skanalizowania gmin.

Procent zwodociągowania i skanalizowania gmin powiatu kieleckiego wg danych przekazanych przez gminy – stan na dzień 31.12.2014 roku.

Lp.	Nazwa gminy	Procent zwodociągowania	Procent skanalizowania
		%	%
1	Bieliny	92	60
2	Bodzentyn	100	47,7
3	Chęciny	99	32
4	Chmielnik	98	75
5	Daleszyce	99	52
6	Górno	98	45
7	Łagów	100	57
8	Łopuszno	100	7,5
9	Masłów	97	18
10	Miedziana Góra	98	40
11	Mniów	99	36
12	Morawica	99	86,32
13	Nowa Słupia	100	41
14	Piekoszów	96	47
15	Pierzchnica	99	35,27
16	Raków	93	32
17	Sitkówka-Nowiny	95	92
18	Strawczyn	100	84,7
19	Zagnańsk	95	45

Jak wynika z powyższej tabeli, wszystkie gminy zwodociągowane są powyżej 90 % a pięć z nich: Strawczyn, Łagów, Bodzentyn, Łopuszno i Nowa Słupia, osiągnęły 100 % stopień zwodociągowania na koniec 2014 roku. Najwyższy - powyżej 80 % stopień skanalizowania, posiadają gminy: Morawica, Sitkówka-Nowiny i Strawczyn. Najgorsza sytuacja występuje w Gminie Łopuszno - zaledwie 7,5 % i w Gminie Masłów – 18 %.

Widoczna jest znaczna dysproporcja pomiędzy stopniem zwodociągowania a skanalizowania gmin. Wiąże się to głównie z postrzeganiem przez mieszkańców potrzeby doprowadzenia wody dobrej jakości i mniejszym zainteresowaniem odprowadzania ścieków (starsze pokolenie). Sytuacja ta ulega jednak systematycznej poprawie. Planowane są nowe oczyszczalnie, a istniejące, w razie konieczności, są modernizowane i rozbudowywane.

Pomimo znacznego zaangażowania gmin w rozbudowę sieci kanalizacyjnej oraz oczyszczalni ścieków, w dalszym ciągu stan wód powierzchniowych na terenie powiatu kieleckiego jest niezadowalający.

Poniżej przedstawiono jakość wód powierzchniowych i podziemnych w oparciu o „Informację o stanie środowiska na terenie powiatu kieleckiego w 2013 roku”, opracowaną przez Inspekcję Ochrony Środowiska Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Kielcach w listopadzie 2014 roku.

W roku 2013 w granicach powiatu kieleckiego monitoring jakości wód powierzchniowych prowadzono w 10 punktach pomiarowo-kontrolnych zlokalizowanych na rzekach: Bobrza – Radkowice, Chodcza – Zastawie, Czarna Nida – Kaczyn, Czarna Nida – Bieleckie Młyny, Czarna Nida – Tokarnia, Wierna Rzeka – Fanisławiczki, Silnica – Białogon, Sufraganiec – Podgórze, Lubrzanka – Ameliówka, Warkocz – Suków - Daleszyce (droga). Łącznie monitorowano 10 jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP).

Monitoring obszarów chronionych realizowano w 10 JCWP: w tym w zakresie monitoringu diagnostycznego w 1 JCWP (Natura 2000): *Lubrzanka do Zalewu Cedzyna* oraz w 10 JCWP zagrożonych eutrofizacją ze źródeł komunalnych.

Oceny dokonano na podstawie wyników klasyfikacji stanu/potencjału ekologicznego (w tym klasyfikacji elementów: biologicznych, hydromorfologicznych, fizykochemicznych) oraz wyników klasyfikacji stanu chemicznego. W ocenie ogólnej uwzględniono ocenę spełnienia wymogów dla wód na obszarach chronionych, która w żadnym przypadku nie wpłynęła na pogorszenie końcowej oceny stanu wód.

W powiecie kieleckim w ocenie za 2013 r. stan/potencjał ekologiczny sklasyfikowano w 10 JCWP, w tym dobry/dobry i powyżej dobrego odnotowano w 4 JCWP (40%): *Chodcza, Czarna Nida od Pierzchnianki do Morawki z Lubrzanką (od Zalewu Cedzyna do ujścia), Wierna Rzeka od źródeł do Kalisza, Lubrzanka do Zalewu Cedzyna*, umiarkowany - w 4 JCWP (40 %): *Bobrza od Ciemnicy do ujścia, Czarna Nida od Stokowej do Pierzchnianki, Sufraganiec, Warkocz*, słaby potencjał ekologiczny - w 2 JCWP (20%): *Czarna Nida od Morawki do ujścia, Silnica*. Nie odnotowano wód o złym stanie/potencjale ekologicznym na terenie powiatu kieleckiego

Dobry stan chemiczny uzyskało 5 JCWP badanych w ppk: Bobrza – Radkowice, Czarna Nida – Kaczyn, Czarna Nida – Tokarnia, Wiarna Rzeka – Fanisławiczki, Silnica - Białogon natomiast w 1 JCWP badanej w ppk: Lubrzanka – Ameliówka stan chemiczny wód sklasyfikowano jako „poniżej dobrego”.

W ocenie ogólnej dobry stan wód wystąpił w 1 JCWP: *Wiarna Rzeka od źródeł do Kalisza*, badanej w ppk Wiarna Rzeka – Fanisławiczki, a zły stan wód odnotowano w 7 JCWP. W 2 JCWP: *Chodcza*, i *Czarna Nida od Pierzchnianki do Morawki z Lubrzanką (od Zalewu Cedzyna do ujścia)* ze stanem/potencjałem ekologicznym dobrym/dobrym i powyżej dobrego nie określono stanu wód z uwagi na brak oceny stanu chemicznego.

Punktowymi źródłami zanieczyszczenia poniższych, przykładowych rzek są m.in.:

1. Bobrza:
 - Wodociągi Kieleckie Sp. z o.o. Oczyszczalnia Komunalna w Sitkówce k/Kielc,
 - Zakład Gospodarki Komunalnej w Chęcinach Oczyszczalnia w Radkowicach (poprzez ciek Jaźwiczanka),
 - DYCKERHOFF POLSKA Sp. z o.o. w Sitkówce,
 - Zakłady Przemysłu Wapienniczego „Trzuskawica” S.A.,
 - Zakład Usług Komunalnych Sp. z o.o. Oczyszczalnia Ścieków w Piekoszowie (ciek Babia).
2. Silnica: ścieki deszczowe odprowadzane z terenu miasta Kielce i zanieczyszczenia dopływające z Kopalni Wiśniówka k/Kielc – siedziba firmy EUROVIA KRUSZYWA S.A. Bielany Wrocławskie.
3. Sufraganiec: wody odciekowe ze składowiska odpadów paleniskowych Oddziału Elektrociepłowni Kielce – siedziba firmy PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna S.A. Bełchatów.
4. Chodcza: ścieki i wody deszczowe z zakładów przemysłowych zlokalizowanych w górnym biegu rzeki.
5. Czarna Nida:
 - oczyszczalnia ścieków komunalnych w Bielinach,
 - oczyszczalnia ścieków komunalnych w Marzyszu i Daleszycach,
 - oczyszczalnia ścieków komunalnych w Brzezinach,
 - zanieczyszczenia wprowadzane poprzez dopływy: Bobrzę, Pierzchniankę, Chodczę.
6. Wiarna Rzeka: zanieczyszczenia odprowadzane są do Łososiny poprzez jej dopływy np. dopływ spod Skorkowa, który jest odbiornikiem ścieków z zakładu LHOIST BUKOWA Sp. z o.o. w Bukowej (gm. Krasocin).
7. Łagowica: oczyszczalnia ścieków komunalnych w Łagowie i w Rakowie.
8. Pokrzywianka: zanieczyszczenia odprowadzane z oczyszczalni ścieków w Rudkach i Starej Słupi, poprzez rzekę Słupiankę.

Badania monitoringowe wód podziemnych w województwie świętokrzyskim w 2013 roku, prowadzono w sieci krajowej w ramach monitoringu operacyjnego, którym obejmuje się jednolite części wód podziemnych uznane za zagrożone niespełnieniem określonych dla nich celów środowiskowych. Badania i klasyfikację wód podziemnych wykonał Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy przy koordynacji Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska.

Na terenie powiatu kieleckiego w 2013 r., wykonywano badania wód podziemnych w jednym punkcie 499 w miejscowości Chmielnik. Klasyfikacja jakości wód podziemnych w tym punkcie wskazała na dobry stan chemiczny (III klasa jakości wód).

Ochrona wód powierzchniowych i podziemnych realizowana jest przez Powiat przede wszystkim poprzez działania administracyjne tj. wydawanie i egzekwowanie pozwoleń wodnoprawnych.

W celu zabezpieczenia przed zanieczyszczeniem gleb, a w konsekwencji wód podziemnych oraz powierzchniowych, w latach 2013 - 2015 przekazano Komendzie Miejskiej Państwowej Straży Pożarnej w Kielcach, dotację ze środków budżetu powiatu na zakup sorbentów do neutralizacji zanieczyszczeń i skażeń (głównie substancji ropopochodnych), powstałych w wyniku wypadków i kolizji na drogach na terenie powiatu kieleckiego, w łącznej wysokości 75 000,00 zł (po 25 000,00 zł w roku 2013, 2014 i 2015). Niezależnie od powyższego, w 2014 roku Powiat wydatkował kwotę 2 919,14 zł, za uprzątnięcie odpadów powypadkowych na drodze w gminie Daleszyce. Z uwagi na niewykrycie sprawcy zdarzenia, Powiat ubiega się w Wojewódzkim Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Kielcach o zwrot poniesionych kosztów.

Także w 2014 roku, Powiat zlecił sprzątnięcie i wywiezienie odpadów komunalnych (dzikie wysypiska) z działek stanowiących własność Skarbu Państwa - teren leśny, zlokalizowanych nad zbiornikiem wodnym w Cedzynie – ul. Kopcówki gm. Masłów. Koszt tych prac wyniósł 2 499,99 zł.

Na terenie powiatu istnieje 14 zbiorników wodnych, pełniących głównie funkcję retencyjno-rekreacyjną. Tylko zbiornik „Chańcza”, obok ww. funkcji, pełni także funkcję przeciwpowodziową.

Zbiorniki wodne na terenie powiatu to:

Nazwa zbiornika	Powierzchnia zbiornika w [ha]	Rzeka/ciek	Gmina
Chańcza	340,0	Czarna Staszowska	Raków
Cedzyna	64,0	Lubrzanka	Górno

Borków	35,7	Belnianka	Daleszyce
Bolmin	13,1	Hutka	Chęciny
Umer	11,9	Bobrza	Zagnańsk
Wilków	10,4	ciek od Św. Katarzyny	Bodzentyn
Lipowica	11,0	-	Chęciny
Strawczyn	9,7	ciek od Mokrego Boru i Trupień (Olszówka)	Strawczyn
Wojciechów	7,2	Pierzchnianka	Daleszyce
Morawica	6,6	Morawka	Morawica
Andrzejówka	2,3	Andrzejówka	Chmielnik
Ciekoty	1,6	ciek od Św. Katarzyny	Masłów
Zachełmie	1,3	Bobrza	Zagnańsk
Borowa Góra	2,14	ciek od Borowej Góry	Zagnańsk

Z „Programu małej retencji dla województwa świętokrzyskiego”, który realizowany powinien być przez Samorząd Województwa Świętokrzyskiego i samorządy poszczególnych gmin wynika, że na terenie powiatu kieleckiego przewidziano budowę lub rozbudowę około 40 zbiorników. Realizacja Programu ma uzasadnienie w aspekcie działań przeciwpowodziowych, łagodzenia skutków suszy, a także jako kierunek działań niezbędnych do utrzymania w należyтым stanie całego środowiska przyrodniczego. Z informacji uzyskanych od gmin wynika, że część z nich: Morawica, Daleszyce, Zagnańsk, Mniów, Nowa Słupia, Piekoszów, Łopuszno, Strawczyn, Bieliny i Sitkówka-Nowiny, planuje budowę zbiorników wodnych. Większość ww. gmin wskazuje bardzo odległy lub w ogóle nie określa terminu ich realizacji. Jedynie Gmina Morawica zaplanowała budowę zbiornika retencyjno-rekreacyjnego w latach 2016-2017 w msc. Bilcza, a Gmina Nowa Słupia w latach 2018-2020 w miejscowości Baszowice.

Funkcję retencyjną pełnią również dawne wyrobiska wypełnione wodą, obiekty zmeliorowane oraz stawy. Największe kompleksy stawowe na terenie powiatu kieleckiego to: „Maleszowa” (gm. Pierzchnica) - 79,078 ha, „Fryszka” (gm. Łopuszno) - 40,34 ha i „Śladków Mały” (gm. Chmielnik) - 18,08 ha.

Większość obiektów melioracyjnych, wybudowanych kilkadziesiąt lat temu, nie spełnia już swojej funkcji. W wielu przypadkach sączki są niszczone na skutek prowadzonych prac budowlanych podczas wykonywania kanalizacji, dróg lub budynków mieszkalnych. Rowy nie są systematycznie wykaszane, konserwowane, co prowadzi do ich zamulenia, zarosnięcia i w konsekwencji niedrożności.

Na konserwację urządzeń melioracji wodnych szczegółowych w latach 2013 – 2015, z budżetu powiatu przekazano Gminom następujące środki:

2013 rok – 8 000,00 zł (Gmina Łopuszno – 3 tys. zł, Górno – 5 tys. zł),

2014 rok – 4 000,00 zł (Gmina Łagów),

2015 rok - 18 000,00 zł (Gmina Chmielnik, Mniów i Łagów po 5 tys. zł, Strawczyn - 3 tys. zł)

Zadania związane z konserwacją urządzeń melioracyjnych (głównie rowów), będą kontynuowane w następnych latach.

Powietrze atmosferyczne

Stan czystości powietrza w powiecie, ulega poprawie. Zanotowano redukcję emisji zanieczyszczeń pyłowych i gazowych wprowadzanych do powietrza z zakładów przemysłowych, w związku z m.in. udoskonalaniem procesów spalania paliw, modernizacji instalacji, instalowaniem wysokosprawnych urządzeń redukujących zanieczyszczenia. Nadal jednak duży wpływ na stan czystości powietrza ma emisja niska, pochodząca z lokalnych kotłowni i pieców węglowych używanych w indywidualnych gospodarstwach domowych, w których bardzo często spala się różnego rodzaju materiały odpadowe, w tym odpady komunalne. Do zanieczyszczenia powietrza przyczynia się również emisja niezorganizowana z kopalni oraz środków transportu.

Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Kielcach corocznie dokonuje oceny jakości powietrza w województwie świętokrzyskim. Oceny za 2013 rok, dokonano w układzie stref obowiązującym od 2010 roku i ustanowionym w nowym rozporządzeniu w sprawie stref. W województwie świętokrzyskim wyłoniono dwie strefy: miasto Kielce oraz strefę świętokrzyską stanowiącą terytorium województwa poza miastem Kielce. Tak więc teren powiatu kieleckiego od 2010 roku nie stanowi odrębnej strefy, tak jak było w latach poprzednich, ale jest częścią strefy świętokrzyskiej.

Podstawą oceny jakości powietrza wykonanej dla strefy świętokrzyskiej za rok 2013 były wyniki pomiarów stężeń zanieczyszczeń wykonywanych na stałych stacjach monitoringu powietrza w zakresie: dwutlenku siarki, dwutlenku azotu, pyłu PM10, pyłu PM2,5, ozonu, tlenku węgla oraz benzo(a)pirenu.

Wyniki pomiarów wykorzystane w ocenie stanu powietrza strefy świętokrzyskiej, obejmującej obszar powiatu kieleckiego, uzyskano na następujących stacjach:

- w Nowinach przy ul. Parkowej – stacja Cementowni Dyckerhoff Polska Sp. z o.o. w Nowinach i TRZUSKAWICA S.A.,
- na Św. Krzyżu – stacja Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach,
- w Małogoszczu przy ul. 11 Listopada – stacja Cementowni Małogoszcz,

- w Ożarowie – stacja Cementowni GRUPA OŻARÓW S.A. w Ożarowie,
- w Starachowicach – stacja WIOŚ,
- w Busku Zdroju – stacja WIOŚ,
- w Połańcu – stacja Elektrowni GDF SUEZ Energia Polska S.A. w Połańcu,
- w Trzciance – stacja Elektrowni GDF SUEZ Energia Polska S.A. w Połańcu.

Wynikiem oceny jest zaliczenie każdej strefy dla wszystkich substancji podlegających ocenie, do jednej z poniższych klas:

- klasa **A** – jeżeli stężenia zanieczyszczenia na terenie strefy nie przekraczają odpowiednio poziomów dopuszczalnych,
- klasa **B** - jeżeli stężenia zanieczyszczenia na terenie strefy przekraczają poziomy dopuszczalne lecz nie przekraczają poziomów dopuszczalnych powiększonych o margines tolerancji;
- klasa **C** – jeżeli stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy przekraczają poziomy dopuszczalne.

Wynikowe klasy dla poszczególnych zanieczyszczeń w strefie świętokrzyskiej obejmującej teren powiatu kieleckiego w ocenie rocznej jakości powietrza za 2013 r.

Klasyfikacja stref z uwzględnieniem kryterium ochrony zdrowia															
Nazwa strefy	Kod strefy	Klasa ze względu na ochronę zdrowia ludzi, gdy określony jest													
		poziom dopuszczalny							poziom docelowy					cel długo-termi-nowy	
		C ₆ H ₆	NO ₂	SO ₂	CO	PM10	PM2,5	Pb	As	BaP	Cd	Ni	PM2,5	O ₃	O ₃
Strefa świętokrzyska	PL2602	A	A	A	A	C	C	A	A	C	A	A	C2	A	D2
Klasyfikacja stref z uwzględnieniem kryterium ochrony roślin															
Nazwa strefy	Kod strefy	Klasa ze względu na ochronę roślin, gdy określony jest													
		poziom dopuszczalny				poziom docelowy	cel długoterminowy								
		NO _x		SO ₂		O ₃	O ₃								
Strefa świętokrzyska	PL2602	A				A		A	D2						

W wyniku klasyfikacji dokonanej z uwzględnieniem kryterium ochrony zdrowia ludzi, w strefie świętokrzyskiej przekroczony został poziom dopuszczalny pyłu PM10 i pyłu PM2,5 (klasa C). Dla pozostałych normowanych zanieczyszczeń strefa uzyskała status A.

Wyniki oceny jakości powietrza za 2013 rok wskazują na potrzebę kontynuowania na terenie całego województwa naprawczych działań ograniczających poziom pyłów PM10 i PM2,5, benzo(a)pirenu oraz stężenia ozonu.

Powiat w latach 2013 – 2014 podjął inwestycje (termomodernizacja, modernizacja dróg) związane z ograniczeniem emisji zanieczyszczeń do powietrza. Zadania te były w większości finansowane ze środków własnych. Szczegółowy opis inwestycji stanowi załącznik do niniejszego raportu.

Do poprawy jakości powietrza atmosferycznego oraz ograniczenia zużycia krajowych zasobów surowców, w coraz większym stopniu przyczynia się wykorzystanie energii ze źródeł odnawialnych. Głównym źródłem energii odnawialnej jest energia biomasy, wody, geotermalna, wiatru i słońca. Nieustająco wzrasta zainteresowanie mieszkańców powiatu kieleckiego wykorzystaniem promieniowania słonecznego – kolektorów słonecznych. Wykaz kilkudziesięciu inwestycji znajdujących się na terenie powiatu kieleckiego wykorzystujących odnawialne źródła energii, udostępniona jest na stronie internetowej w zakładce *Ranking energii odnawialnej Związku Powiatów Polskich/Najlepsze Powiaty/Powiat Kielecki*.

Niewspólnie dłuższe tradycje na terenie powiatu ma energetyka wodna. Spiętrzanie i pobór wody dla potrzeb energetycznych jest bardzo korzystne zarówno ze względów ekologicznych (powstają zróżnicowane ekosystemy, zwiększa się retencja wód powierzchniowych i gruntowych, co w konsekwencji polepsza stosunki gruntowo-wodne) jak i ekonomicznych, gdyż do krajowego systemu przesyłu energii, trafia tzw. "biała" energia. W powiecie kieleckim, w oparciu o udzielone pozwolenia wodnoprawne, funkcjonują następujące MEW w gminach:

- Morawica na rzece Czarna Nida (msc. Morawica zespół 3 turbin),
- Morawica na rzece Czarna Nida (msc. Bieleckie Młyny 1 turbina)
- Daleszyce na rzece Czarna Nida (msc. Daleszyce 1 turbina pracująca dla potrzeb młyna wodnego),
- Daleszyce na rzece Lubrzanka (msc. Suków 2 turbiny),
- Daleszyce na rzece Czarna Nida (msc. Marzysz 1 turbina),
- Chęciny na rzece Czarna Nida (msc. Wolica 2 turbiny),
- Miedziana Góra na rzece Bobrza (msc. Bobrza 1 mikro turbina - nieeksploatowana),
- Raków na rzece Czarna Staszowska (zbiornik Wodny Chańcza turbo zespół).

Hałas, pola elektromagnetyczne.

Głównymi źródłami hałasu w powiecie kieleckim jest komunikacja drogowa i kolejowa, a w dalszej kolejności emisja ze źródeł przemysłowych. Zagrożenie hałasem przemysłowym ma charakter lokalny, a zasięg oddziaływania tego typu hałasu, w przeciwieństwie do hałasu komunikacyjnego jest stosunkowo niewielki i obejmuje najbliższe sąsiedztwo obiektów, które emitują ponadnormatywny hałas.

Działania powiatu zmierzające do ograniczenia wpływu hałasu na ludzi i środowisko, w przypadku komunikacji to poprawa systemu drogowego (inwestycje zrealizowane przez Powiatowy Zarząd Dróg w Kielcach przedstawiono w załączniku), a w przypadku istniejących zakładów, z chwilą stwierdzenia na podstawie m.in. pomiarów własnych lub Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Kielcach, przekroczenia dopuszczalnych norm, określanie w formie decyzji dopuszczalnego poziomu hałasu emitowanego do środowiska.

W roku 2013 Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Kielcach wykonał pomiary monitoringowe hałasu drogowego na terenie powiatu kieleckiego w miejscowościach: Bodzentyn i Zagnańsk (wyniki pomiarów obrazuje tabela poniżej) oraz przeprowadzał pomiary kontrolne hałasu przemysłowego.

W przypadku stwierdzenia przekroczenia ustalonych poziomów hałasu (na podstawie pomiarów WIOŚ lub badań automonitoringowych dostarczonych przez podmiot gospodarczy), Świętokrzyski Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska wymierza kary pieniężne w drodze decyzji administracyjnej. W 2013 roku wymierzono kary pieniężne następującym podmiotom:

- Kieleckie Kopalnie Surowców Mineralnych S.A. w upadłości układowej, Kopalnia „Jaźwica”, Gmina Chęciny,
- Przedsiębiorstwo „DEWON” Sp. z o.o., Gmina Piekoszów (przekroczenie dopuszczalnego poziomu hałasu),
- NORDKALK Sp z o.o. w Krakowie – Zakład Miedzianka, Gmina Piekoszów (przekroczenie dopuszczalnego poziomu hałasu).

Wyniki pomiarów i ocena hałasu drogowego w roku 2013 w powiecie kieleckim wg WIOŚ

Współrzędne punktu	Data	Odl. od krawędzi jezdni [m]	Wys. punktu pom. [m]	Wskaźnik poziomu dźwięku	Wynik	Norma	Przekroczenie	Rodzaj terenu
Zagnańsk ul. Turystyczna								
N50°58'43,62" E20°40'2,49"	10-11 września 2013 r.	10	4	LAeqD	67,1	61	6,1	szkoła
				LAeqN	58,4	56	2,4	
Bodzentyn ul. Kielecka								
N50°56'22,31" E20°56'50,53"	1-2 październik 2013 r.	10	4	LAeqD	66,0	65	1,0	zabudowa mieszkaniowo-usługowa
				LAeqN	58,6	56	2,6	

Objaśnienia:

LAeqD - równoważny poziom dźwięku A dla pory dnia (rozumianej jako przedział czasu od godz. 6 do godz. 22)

LAeqN – równoważny poziom dźwięku A dla pory nocy (rozumianej jako przedział czasu od godz. 22 do godz. 6)

Oceny poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku i obserwacji zmian dokonuje się w ramach państwowego monitoringu środowiska. Na terenie powiatu kieleckiego pomiary natężenia pól elektromagnetycznych (PEM) wykonano w 5 punktach, w miejscowościach: Strawczyn, Chmielnik, Górno, Makoszyn (gm. Bieliny) i Bodzentyn. Wszystkie zmierzone wartości natężenia PEM znajdowały się na poziomie 0,1 V/m i nie przekroczyły poziomu dopuszczalnego wynoszącego 7,0 V/m.

Gospodarowanie odpadami.

Na terenie powiatu kieleckiego eksploatowane są dwa składowiska odpadów komunalnych: „Promnik” w gm. Strawczyn oraz „Przededworze” w gm. Chmielnik. Składowisko w „Przededworzu” zajmuje powierzchnię 2,58 ha natomiast w Promniku zajmuje całkowitą powierzchnię ok. 15 ha, z czego powierzchnia kwatery obecnie eksploatowanej to ok. 4,2 ha. Dwie kwatery składowiska są już zamknięte, w tym 1 zrekultywowana.

Zgodnie z uzyskaną informacją, Gminy deponują odpady komunalne na składowiskach w:

1. „Przededworzu”: Chmielnik, Bieliny (część), Daleszyce (tylko odpady zielone),
2. Promniku: Łopuszno, Bodzentyn, Górno, Zagnańsk, Pierzchnica, Chęciny, Miedziana Góra, Sitkówka–Nowiny, Bieliny (część), Strawczyn, Piekoszów, Nowa Słupia, Morawica, Mniów, Daleszyce, Masłów,
3. Janczycach (gm. Baćkowice, powiat opatowski): Łągów,
4. Rzędowie (gm. Tuczępy, powiat buski): Raków.

Wszystkie Gminy z terenu powiatu kieleckiego realizują zadania związane z demontażem, transportem i utylizacją wyrobów zawierających azbest usuwaniem, pochodzących od mieszkańców/przedsiębiorców na terenie ich gmin. Z informacji uzyskanej w Wojewódzkim Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Kielcach wynika, że w 2013 roku, 18 gmin (za wyjątkiem gm. Piekoszów) ubiegało się i uzyskało dotację na ww. cel, w roku 2014 – 17 gmin (za wyjątkiem gm. Bodzentyn i Chmielnik), a w roku 2015 wnioski o dotację złożyły wszystkie gminy z terenu Powiatu Kieleckiego.

Powiat Kielecki nie dofinansowywał w latach 2013 – 2015, zadań związanych z usuwaniem (demontażem), transportem i unieszkodliwianiem odpadów zawierających azbest.

Z danych umieszczonych na stronie internetowej Ministerstwa Gospodarki – baza azbestowa, dział „aktualne dane, zinwentaryzowane i unieszkodliwione wyroby zawierające wyroby zawierające azbest” wynika, że na terenie powiatu kieleckiego znajduje się 55 598 625 kg odpadów zawierających azbest. W Raporcie z 2013 roku wskazano ilość 41 122 192 kg ww. wyrobów. Różnica (zwiększenie ilości) świadczy o tym, że wzrasta świadomość osób fizycznych i przedsiębiorców z terenu powiatu, co do obowiązku przedkładania corocznie w terminie do dnia 31 stycznia odpowiednio: wójtowi/burmistrzowi oraz marszałkowi województwa, „Informacji o wyrobach zawierających azbest”, opracowanej wg załącznika nr 3 do rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 13 grudnia 2010 roku w sprawie wymagań w zakresie wykorzystywania wyrobów zawierających azbest oraz wykorzystywania i oczyszczania instalacji lub urządzeń, w których były lub są wykorzystywane wyroby zawierające azbest (Dz. U. z 2011 r., Nr 8, poz. 31).

Zestawienie tabelaryczne ilości wyrobów zawierających azbest w gminach powiatu kieleckiego w oparciu o dane umieszczone na stronie internetowej Ministerstwa Gospodarki - „baza azbestowa” oraz przekazane przez gminy – stan na 31 grudzień 2014 roku.

Nazwa gminy	wg danych Ministerstwa Gospodarki - baza azbestowa [kg]	wg danych uzyskanych od gmin	
		[m ²]	[kg]
Bodzentyn	brak danych	450 240	-
Chęciny	1 652 145	731 702	-
Chmielnik	5 522 880	501 810	-
Daleszyce	140 800	302 322	-
Bieliny	7 561 726	685 414	-
Górno	292 899	429 832	-
Łągów	2 710 747	247 261,50	-
Łopuszno	6 612 370	582 553,73	6 408 091
Masłów	2 776 963	250 313,18	2 753 445
Miedziana Góra	2 611 951	-	2 685 020 w tym 506 800 kg rur azbestowo- cementowych
Mniów	4 455 025	-	4 056 377
Morawica	8 601	344 786,65	-
Nowa Słupia	brak danych	-	3 513 317,50
Piekoszów	8 166 352	399 568	4 395 248
Pierzchnica	2 064 411	235 805,16	-
Raków	4 209 840	382 712,73	-
Sitkówka-Nowiny	140 833	-	1 838 385
Strawczyn	4 664 231	-	3 877 192
Zagnańsk	1 997 061	185 103,64	-

Wątpliwość wzbudzają wielkości wskazane przez Gminy:

- Piekoszów: duże rozbieżności co do danych w bazie azbestowej a przekazanych do Starostwa,
- Sitkówka-Nowiny: najprawdopodobniej omyłkowo w bazie azbestowej ilość określono w Mg, a nie w kg.

Wyroby zawierające azbest występują w pięciu jednostkach powiatu kieleckiego w formie pokrycia dachowego. Są to:

1. Dom Pomocy Społecznej w Łagiewnikach, który dokonał identyfikacji wyrobów azbestowych i przewidział w postępowaniu przetargowym jego wymianę do końca 2016 roku,

2. Powiatowy Zarząd Dróg w Kielcach, który planuje usunąć w latach 2016 – 2017 pokrycie dachowe wiaty zawierającej azbest w Obwodzie Drogowym w Łagowie,
3. Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 1 w Bodzentynie, który w II kwartale 2016 roku planuje zabezpieczyć pokrycia dachowe zawierające azbest, a docelowo je usunąć do 2020 roku,
4. Zespół Szkół Nr 3 w Chmielniku, który w latach 2016 – 2020 planuje usunąć pokrycie dachowe zawierające azbest na wiacie magazynowej,
5. Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy w Podzamczu, który do końca 2017 roku planuje usunąć pokrycia dachowe na wiatach gospodarczych Nr 1 i 2 wykonane z płyt falistych azbestowo-cementowych.

Starostwo w razie konieczności - jeżeli zwróca się o to ww. jednostki, zabezpieczy środki w budżecie powiatu na usunięcie demontaż, transport i utylizację wyrobów zawierających azbest.

Edukacja ekologiczna.

W latach 2013 – 2015 kontynuowany był Program edukacji ekologicznej dla powiatu kieleckiego pn. „Dla Ziemi, dla siebie”. Adresatami konkursów są przedszkolaki oraz dzieci i młodzież uczęszczające do szkół podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych.

W roku szkolnym 2012/2013 tematyka konkursów związana była z gospodarką odpadami, znaczeniem wody dla życia na Ziemi, znaczeniem przyrody jako źródła niewyczerpanych dóbr i elementu ekologicznego stylu życia.

W roku szkolnym 2013/2014 kontynuowano konkurs dot. gospodarki odpadami oraz zorganizowano dwa konkursy związane ze znaczeniem i rolą owadów zapylających (pszczoły, trzmielce) w środowisku naturalnym. X edycja Programu skoncentrowała się na popularyzacji wiedzy na temat znaczenia i roli owadów zapylających (pszczoły, trzmielce), zwróceniu uwagi na zagrożenia ekologiczne wynikające z ciągle malejącej ilości pasiek oraz postępującej degradacji środowiska, przedstawieniu możliwości ochrony przyrody będącej źródłem surowców niezbędnych do wytwarzania produktów pszczelich oraz zapoznaniu dzieci z wartościami odżywczymi i leczniczymi produktów pszczelich. Ponadto, dla młodzieży ponadgimnazjalnej zorganizowano rajd w Nadleśnictwie Daleszyce, podczas którego uczniowie poznali zagadnienia dotyczące najcenniejszych obiektów przyrodniczych oraz ekosystemów leśnym.

W roku szkolnym 2014/2015 zorganizowano dwa konkursy (plastyczny i fotograficzny) związane z życiem ptaków. Konkurs miał na celu rozbudzenie u dzieci zainteresowań życiem

ptaków, zwrócenie uwagi na gatunki chronione, uwrażliwienie na ptasie problemy i zachęcenie do działań na rzecz poprawy warunków ich bytowania. Kontynuowano również konkurs dotyczący gospodarki odpadami.

Nadmienić należy, że do chwili obecnej uczniowie ze szkół podstawowych w ciągu jedenastu lat, zebrali ponad 734 tony odpadów, z czego 690 ton stanowił papier, a 44 tony butelki typu PET. Tym samym uratowały 11 558 drzew i oddały do punktów skupu ponad milion sto tysięcy sztuk plastikowych butelek.

Program edukacji ekologicznej pn. „Dla Ziemi, dla siebie” jest finansowany ze środków własnych oraz środków zewnętrznych - Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Kielcach.

Całkowity koszt Programu w roku szkolnym:

1. 2012/2013 wyniósł 27 223,23 zł, w tym z WFOŚiGW w Kielcach, otrzymano dofinansowanie w wysokości 13 756,48 zł (50,53%), pozostałe koszty w kwocie 13 466,75 zł zostały pokryte z budżetu powiatu,
2. 2013/2014 wyniósł 27 851,53 zł, w tym z WFOŚiGW w Kielcach otrzymano dofinansowanie w wysokości 18 143, 64 zł (66 %) a pozostałe koszty w wysokości 9 708,00 zł, zostały pokryte z budżetu powiatu,
3. 2014/2015 wyniósł 26 738,02 zł. Powiat zawarł umowę z WFOŚiGW w Kielcach na dofinansowanie ww. Programu w wysokości 69,28 % kosztów kwalifikowanych zadania. Dotacja jeszcze nie wpłynęła – przekazano dokumenty do rozliczenia umowy.

Program edukacji ekologicznej będzie kontynuowany.

Powiat Kielecki w roku 2013 był także współorganizatorem I etapu – powiatowego, Wojewódzkiego konkursu plastycznego pt. „Zielona energia”, ogłoszonego przez Marszałka Województwa Świętokrzyskiego. Na konkurs ogółem wpłynęło 490 prac. Koszty nagród dla laureatów konkursu w czterech kategoriach wiekowych wyniosły 1 251,00 zł. Od 2014 roku Świętokrzyski Urząd Marszałkowski zaprzestał organizowanie konkursów plastycznych z zakresu edukacji ekologicznej.

Powiat Kielecki udzielał również w roku 2013 i 2014 pomocy finansowej innym jednostkom - zakupił nagrody rzeczowe (gry, puzzle) dla laureatów konkursów ekologicznych przeprowadzanych przez Szkołę Podstawowa w Łosieniu (wysokość przekazanych środków w zał. Nr 2).

Podsumowanie.

„Program ochrony środowiska dla powiatu kieleckiego – aktualizacja na lata 2012-2015 w perspektywie do roku 2019”, stanowi podstawowe narzędzie prowadzenia polityki ekologicznej w powiecie. Główny cel programu został określony jako: *„Zapewnienie mieszkańcom jakości życia na wysokim poziomie oraz zrównoważony rozwój powiatu, w którym środowisko przyrodnicze i jego ochrona mają znaczący wpływ na przyszły charakter obszaru i równocześnie wspierają jego rozwój społeczno-gospodarczy”* a założenia, to przede wszystkim poprawa stanu środowiska naturalnego, efektywne zarządzanie środowiskiem, zapewnienie skutecznych mechanizmów chroniących środowisko przed degradacją oraz stworzenie warunków do wdrażania wymagań obowiązującego w tym zakresie prawa.

Realizacja Programu na szczeblu powiatowym, nie ma praktycznie charakteru wykonawczego, gdyż bezpośredni wpływ na stan środowiska i zadania związane z jego ochroną, obciążają samorzady gmin i podmioty gospodarcze. W Raporcie przedstawiono zadania realizowane w ramach przyjętego przez Radę Powiatu Programu ochrony środowiska, a do najważniejszych należy zaliczyć m.in.: termomodernizację obiektów Powiatu, edukację ekologiczną, finansowanie nasadzeń drzew i krzewów miododajnych, dofinansowanie zadań związanych z konserwacją urządzeń melioracji wodnych szczegółowych oraz ochronę powierzchni Ziemi.

Analizując całość zagadnienia, w tym zadania podejmowane przez Powiat Kielecki oraz Gminy należy stwierdzić, że dzięki licznym inwestycjom i nakładom finansowym oraz propagowaniu na szeroką skalę edukacji ekologicznej, widoczna jest poprawa stanu środowiska na terenie Powiatu Kieleckiego.

Opracowała
Dorota Skalska

Tabela - Harmonogram rzeczowo - finansowy realizacji działań Programu dla powiatu kieleckiego przyjęty do realizacji uchwałą NR VII/79/11 Rady Powiatu w Kielcach z dnia 24 października 2011 roku.

Lp.	Opis przedsięwzięcia	Lata realizacji	Szacunkowe koszty w tys. PLN	Jednostki realizujące	Źródła finansowania
1.	Sprawozdanie z realizacji „Programu ochrony środowiska dla powiatu kieleckiego”	2013, 2015	0,0	Starostwo Powiatowe	-
2.	Aktualizacja „Programu Ochrony Środowiska dla powiatu kieleckiego”	2015	25,0	Starostwo Powiatowe	Budżet powiatu
OGÓLEM			25 tys. PLN		
EDUKACJA EKOLOGICZNA					
Przedsięwzięcia pozainwestycyjne					
1.	Kontynuacja realizacji programu edukacji ekologicznej dla powiatu kieleckiego pn. „Dla Ziemi, dla siebie” oraz innych konkursów z tego zakresu	2012 - 2015	220,0 (55 rocznie)	Starostwo Powiatowe	Budżet powiatu WFOŚiGW
OGÓLEM EDUKACJA EKOLOGICZNA			220,0 tys. PLN		
OCHRONA PRZYRODY I KRAJOBRAZU					
Przedsięwzięcia pozainwestycyjne					
2.	Rewaloryzacja zabytków i przywracanie dawnych walorów przyrodniczych	2012 - 2015	20,0	Starostwo Powiatowe	Budżet powiatu WFOŚiGW Środki inne
OGÓLEM KOSZTY OCHRONY PRZYRODNICZY I KRAJOBRAZU			20 tys. PLN		
GOSPODARKA WODNO-ŚCIEKOWA					
Przedsięwzięcia inwestycyjne					
3.	Poprawa warunków sanitarnych np. budowa lokalnych oczyszczalni, wymiana sieci wodno-kanalizacyjnych m.in. budowa oczyszczalni w Rembowie oraz wymiana kanalizacji w Łagiewnikach	2012 - 2015	850,0	Starostwo Powiatowe	Budżet powiatu WFOŚiGW Środki inne
OGÓLEM GOSPODARKA WODNO-ŚCIEKOWA			850 tys. PLN		
OCHRONA POWIERZCHNI ZIEMI					
Przedsięwzięcia pozainwestycyjne					
4.	Prowadzenie okresowych badań zanieczyszczonych gleb i ziemi (w przypadku stwierdzenia naruszenia standardów jakości)	2012 - 2015	40,0	Starostwo Powiatowe	Budżet powiatu WFOŚiGW Środki inne
OGÓLEM KOSZTY OCHRONY POWIERZCHNI ZIEMI			40 tys. PLN		

JAKOŚĆ POWIETRZA ATOMOSFERYCZNEGO					
Przedsięwzięcia pozainwestycyjne					
5.	Wspomaganie zadań państwowego monitoringu środowiska	2012 - 2015	25,0	Starostwo Powiatowe	Budżet powiatu WFOŚiGW Środki inne
Przedsięwzięcia inwestycyjne					
6.	Dofinansowanie zadań realizowanych w zakresie termomodernizacji budynków	2012 - 2015	1 500,0	Starostwo Powiatowe	Budżet powiatu WFOŚiGW Środki inne
7.	Dofinansowanie zadań realizowanych w zakresie prac modernizacyjnych lub inwestycyjnych przeciwdziałających zanieczyszczeniom powietrza	2012 - 2015	300,0	Starostwo Powiatowe	Budżet powiatu WFOŚiGW Środki inne
OGÓLEM KOSZTY PONIESIONE NA OCHRONĘ POWIETRZA			1 825 tys. PLN		
OCHRONA I ZRÓWNOWAŻONY ROZWÓJ LASÓW					
Przedsięwzięcia pozainwestycyjne					
8.	Sporządzanie uproszczonych planów urządzania lasu oraz inwentaryzacja stanu lasów w lasach nie stanowiących własności Skarbu Państwa	2012 - 2015	220,0 (110,0 rocznie)	Starostwo Powiatowe	Budżet powiatu WFOŚiGW Środki inne
OGÓLEM KOSZTY OCHRONY LASÓW			220 tys. PLN		

*Inwestycje z zakresu ochrony środowiska, zrealizowane przez Powiat Kielecki i jednostki powiatu kieleckiego,
w latach 2013 – 2014.*

Rodzaj przedsięwzięcia	Nazwa zadania/ krótki opis	Rok realizacji	Wartość zadania (zł)	Źródła finansowania	Uwagi
Jakość powietrza atmosferycznego - przedsięwzięcia inwestycyjne	Termomodernizacja i przebudowa budynku gospodarczo-magazynowego z przeznaczeniem na funkcję dydaktyczno-administracyjną w Zespole Szkół Nr 3 w Chmielniku	2013-2015	koszt zadania 201 000,00 zł wydatki poniesione w 2014 r. - 155 863,37	budżet powiatu	
	Remont elewacji na budynku hali warsztatowej w Zespole Szkół Nr 3 w Chmielniku	2014	9 600,00	budżet powiatu	
	Wykonanie termomodernizacji budynku internatu - pawilon Nr 2 wraz z dostosowaniem funkcji na potrzeby Młodzieżowego Ośrodka Wychowawczego w Podzamczu i mieszkań socjalnych.	2014	koszt inwestycji 2 408 889,08 zł poniesione wydatki 2 350 169,08 zł	budżet powiatu	
	Przyłączenie kotłowni DPS w Zgórsku do sieci gazowej	2014 - 2015	koszt inwestycji 150 000,00 zł poniesione w 2014 r. 29 151,00 zł	budżet powiatu	
	Redukcja emisji liniowej – Powiatowy Zarząd Dróg w Kielcach	2013 budowa – 9,27 km dróg	3 010 149,00 1 505 075,36 1 505 075,31	Narodowy Program Przebudowy Dróg Lokalnych budżet powiatu budżet gmin	

		2014	2 398 276,27 zł	Narodowy Program Przebudowy Dróg Lokalnych	
		budowa - 10,259 km dróg	3 263 544,00 zł	Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji	
		remont - 23,151 km dróg	3 203 112,22	budżet powiatu	
			2 867 033,78	budżet gmin	
Ochrona przyrody i krajobrazu	Nasadzenie drzew i krzewów miododajnych na terenie powiatu kieleckiego	2014	26 496,93	budżet powiatu	zakupiono 4 995 sztuk
			pomoc finansowa dla Gmin		
			3 449,00	budżet powiatu	zakupiono 15 800 sztuk
			Świętokrzyski Związek Pszczelarzy w Kielcach		
Ochrona i zrównoważony rozwój lasów	Sporządzenie uproszczonych planów urządzania lasu i inwentaryzacji stanu lasu w lasach niestanowiących własności Skarbu Państwa.	2013	35 000,00	budżet powiatu	część Gminy Pierzchnica i Morawica
		2014	41 040,00	budżet powiatu	(część) Gminy Morawica, Mniów, Bodzentyn i Łopuszno
Ochrona powierzchni Ziemi	Likwidacja skażeń i zanieczyszczeń na drogach na terenie powiatu kieleckiego – zakup sorbentów przez Komendę Miejską Państwowej Straży Pożarnej w Kielcach	2013	25 000,00	budżet powiatu	
		2014	25 000,00	budżet powiatu	

	Usunięcie odpadów powypadkowych z drogi na terenie Gminy Daleszyce	2014	2919,14	budżet powiatu	zadanie zrealizowane przez Powiat
	Usunięcie odpadów komunalnych zalegających na działce będącej własnością Skarbu Państwa w msc. Cedzyna gm. Masłów	2014	2 499,99	budżet powiatu	zadanie zrealizowane przez Powiat
Edukacja ekologiczna	Program edukacji ekologicznej dla powiatu kieleckiego pn. „Dla Ziemi, dla siebie”	Rok szkolny 2012/2013	koszt całkowity 27 223,23 w tym	budżet powiatu WFOŚiGW	
			13 466,75		
			13 756,48		
		Rok szkolny 2013/2014	koszt całkowity 27 851,53 w tym		
		9 708,00			
			18 143,64	budżet powiatu WFOŚiGW	
	Konkursy ekologiczne organizowane przez Szkołę Podstawową w Łosieniu gm. Piekoszów	2013	316,14	budżet powiatu	
2014		265,77	budżet powiatu		
	I etap powiatowego, Wojewódzkiego konkursu plastycznego pt. „Zielona energia”, ogłoszonego przez Marszałka Województwa Świętokrzyskiego.	2013	1 251,00	budżet powiatu	